

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/21/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2522200177
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2522200177.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Katarína Slováčková a sudcov: Mgr. Jozef Mačej a JUDr. Ľuboslava Vanková v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. J., narodený XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, so sídlom Krajinská 5053/13, Piešťany, dieťa rodičov: matka C. N., narodená XX.XX.XXXX, bytom M. R. C. XXX, C. - I., zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. Oľga Rosulegová, s.r.o., so sídlom Hrabový chodník 4, Bratislava, otec K. J., narodený XX.XX.XXXX, bytom N. XX, zastúpený: Mgr. Zuzana Gáliková, advokátka, so sídlom Farská 33, Nitra, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany č. k. 6P/12/2022-53 zo dňa 03.02.2022 vo výrokoch II., III., takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie o neodkladnom opatrení v napadnutých výrokoch II. a III. **p o t v r d z u j e.**

odôvodnenie:

1. Uznesením označeným v záhlaví súd prvej inštancie nariadil neodkladné patrenie tak, že výrokom I. maloletého A. dočasne zveril do osobnej starostlivosti matky, výrokom II. rozhodol, že otec je oprávnený sa stretávať s maloletým A. každý páry týždeň kalendárneho roka v čase od piatka 16,00 hod. do soboty 16,00 hod., výrokom III. otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého A. sumou 100 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, výrokom IV. ustanovil na zastúpenie maloletého A. a spravovanie jeho vecí oboch rodičov, výrokom V. žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania, výrokom VI. rozhodol, že neodkladné opatrenie zaniká právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej.

2. Uznesenie označené v záhlaví súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 2 ods. 1, § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, ods. 2, § 328 ods. 1, ods. 2, § 329 ods. 1 Civilného sporového poriadku, § 36 ods. 1, § 24 ods. 4, § 28 ods. 1 písm. a), ods. 2 Zákona o rodine, § 366 Civilného mimosporového poriadku, § 62 ods. 1 až ods. 5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že matka podala na súd prvej inštancie návrh zo dňa 27.01.2022 v spojení s podaním zo dňa 01.02.2022, ktorým sa domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd prvej inštancie dočasne zveril maloletého A. do jej osobnej starostlivosti, upravil styk otca s maloletým A. tak, že otec bude oprávnený sa s maloletým A. stretávať každý páry týždeň v kalendárnom roku od piatka 16:00 hod. do soboty 16:00 hod. a zároveň uložil otcovi povinnosť platiť na maloletého A. výživné vo výške 200 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky s tým, že dieťa budú zastupovať a spravovať jeho veci obaja rodičia. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že matka dňa 25.01.2022 opustila spoločnú domácnosť, v ktorej žila spolu s otcom bez maloletého A., nakoľko otec spolu so starou matkou maloletého jej odmietli syna vydať a vziať si ho so sebou. Z uvedeného dôvodu následne podala matka návrh na súd prvej inštancie

za účelom nariadenia neodkladného opatrenia. Súd prvej inštancie zo správy z vykonaného šetrenia Oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Odbor sociálnych vecí a rodiny Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany za účelom prešetrenia pomerov v domácnosti maloletého A. zo dňa 01.02.2022 zistil, že maloletý A. sa nachádza v spoločnej domácnosti s otcom, spolu so starou matkou, starým otcom a prastarou matkou, kde má vytvorené vhodné podmienky. Otec sám potvrdil, že odmietol dať maloletého A. matke pri jej odchode a to z obavy, či bude mať matka pre maloletého A. vyhovujúce podmienky, avšak potom, ako sa dozvedel, že matka sa zdržiava v domácnosti u svojich rodičov, toto nenamietal a súhlasil, aby bol maloletý A. zverený do osobnej starostlivosti matky, žiadal však o úpravu styku s maloletým A. každý druhý víkend v mesiaci bez prítomnosti matky. Otec súhlasil aj s výživným, ktoré by platil na maloletého A. v sume 100 eur. Otec mal pri šetrení pre maloletého A. všetky potrebné lieky (maste), ktoré užíva v súvislosti s kožným ochorením. Zo správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Senica z prešetrených pomerov matky súd prvej inštancie zistil, že matka žije v spoločnej domácnosti so starým otcom, starou matkou a matkiným bratom v rodinnom dome, v ktorom matka spolu s maloletým A. majú kompletne zariadenú izbu, v ktorej sa okrem iného nachádza detská postieľka, hračky a oblečenie primerané veku maloletého. V domácnosti starých rodičov má teda maloletý A. vytvorené vhodné podmienky. Matka je na rodičovskej dovolenke a poberá rodičovský príspevok vo výške 395 eur.

4. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že je v najlepšom záujme maloletého A., aby bol dočasne upravený výkon rodičovských práv a povinností k nemu, aby tak bol zastabilizovaný aktuálny stav a aby maloletý A. nebol vystavovaný stresujúcim situáciám, ktoré by mohli mať na jeho zdravý vývoj negatívny dopad. Súd prvej inštancie na základe uvedených skutkových zistení nariadeným neodkladným opatrením dočasne zveril maloletého A. do osobnej starostlivosti matky, s tým že obaja rodičia budú maloletého A. zastupovať a spravovať jeho veci. Pokiaľ ide o úpravu styku otca s maloletým A., súd prvej inštancie bol názoru, že v najlepšom záujme dieťaťa momentálne bude, aby sa so svojím otcom stretával tak, ako navrhla sama matka, pričom rozsah konečnej úpravy styku bude predmetom dokazovania vo veci samej. Súd prvej inštancie pri určení vyživovacej povinnosti otca k maloletému A. vzal do úvahy potrebu určenia výšky výživného v nevyhnutnom rozsahu a určil na výživu maloletého A. sumu 100 eur mesačne. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade matka osvedčila potrebu neodkladnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému A., nakoľko rodičia sa na úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností nedohodli. Nariadenie neodkladného opatrenia je v súlade so záujmami maloletého A., pomery účastníkov konania budú takto upravené do skončenia konania vo veci samej, pričom až v konaní vo veci samej súd prvej inštancie bude vykonávať dokazovanie vo vzťahu k zisteným pomerom rodičov, ich možnostiam a schopnostiam a odôvodnených potrieb maloletého A..

5. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie označenom v záhlaví vo výrokoch II., III. podal otec odvolanie z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. d), f), g), h) Civilného sporového poriadku. V odvolaní uviedol, že vyjadrenia matky uvedené v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa nezakladajú na pravde. Otec umožnil matke stretnutie so synom a vždy sa vedeli dohodnúť. Nie je pravdou, že by sa otec voči matke správal agresívne, ako nie sú pravdivé ani tvrdenia matky, že otec nebol schopný rodinu finančne zabezpečiť. Otec uviedol, že mal z výkonu práce stabilný príjem, ktorý rodine postačoval na úhradu výdavkov, ako aj matke a maloletému A. zabezpečil bývanie u otcových rodičov, ktorým nemuseli platiť nájomné. Potom, ako bolo vydané neodkladné opatrenie, sa otec s matkou dohodli, že si ho otec môže brať každý páry týždeň od piatka do nedele. Hneď prvý víkend, kedy mal otec maloletého A., ho matka nechala otcovi až do nedele a nemala s tým žiaden problém. Otec v odvolaní namietal starostlivosť matky o maloletého A., ktorú podľa jeho názoru zanedbáva. Dňa 11.02.2022, keď matka odovzdala maloletého A. otcovi, bol v zlom zdravotnom stave a otec s ním navštívil pohotovosť, pričom sa ukázalo, že maloletý A. mal chrípku a mal zhoršený atopický ekzém. Otec uviedol, že sa o maloletého A. vie riadne postarať. Otec poukázal na to, že keď matka bola po pôrode hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení, staral sa o maloletého A. asi 10 dní, pričom mu pomáhala jeho matka (stará matka maloletého). Otec sa vyjadril, že keď bol maloletý A. bábätko, pomáhal pri kúpaní, podával mu v noci mlieko a zaspával pri ňom. Bol s ním viac krát u detskej lekárky a o jeho zdravotný stav sa aktívne zaujíma. Otec uviedol, že matkina starostlivosť o kožu maloletého A. nie je dôsledná a nie je si istý, či maloletému A. matka podávala predpísané lieky, čo bolo jedným z dôvodov konfliktov medzi otcom a matkou, pre ktorý sa rozišli. Čo sa týka pracovného zaradenia otca, predložil pracovnú zmluvu na výkon práce čašníka so mzdovým dojednaním 646 eur brutto. Otec žiadal, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil a rozhodol tak, že otec je oprávnený sa stretávať s maloletým A. každý páry

týždeň kalendárneho roka v čase od piatka 14:00 hod. do nedele 16:00 hod. a otec je povinný prispievať na výživu maloletého A. sumou 70 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

6. Matka a kolízny opatrovník odvolanie nepodali.

7. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadril.

8. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka. Vo vyjadrení uviedla, že otec v odvolaní uviedol nepravdivé informácie. Matka poukázala na to, že otcova frustrácia vyvrcholila do fyzických útokov voči matke. Otec bol evidovaný na úrade práce, poberal dávku v nezamestnanosti približne 400 eur, avšak stabilný príjem nikdy nemal, z čoho medzi rodičmi vznikali neustále konflikty. Otec vyžadoval, aby sa do domácnosti nakupovalo iba raz do mesiaca, čo však nebolo možné vzhľadom na potreby maloletého A.. Matka uviedla, že otec rozhodne nevedel maloletému A. poskytnúť plnohodnotnú starostlivosť, odmietal ho prebaľovať, kúpať a nevedel maloletému A. navariť, čo otec odôvodňoval tým, že matka musí vedieť všetko okolo maloletého A. zabezpečiť. Otec svoje agresívne správanie voči matke stupňoval, pričom v deň núteného odchodu matky zo spoločnej domácnosti podala na otca trestné oznámenie. Otec sa ohľadne maloletého A. matke vôbec neozval od 05.03.2022 do 09.03.2022, kedy napísal matke správu, že príde za maloletým A. v zmysle uznesenie súdu prvej inštancie, pričom sa o zdravotný stav maloletého A. sa nezaujímal. Matka vyjadrila názor, že otec spolu so starou matkou účelovo vzali maloletého A. na pohotovosť po jeho prevzatí dňa 11.02.2022. Chrípka, resp. mierne zvýšená teplota je u malých detí a v tomto ročnom období úplne bežné ochorenie, čo nemožno pripisovať zlej starostlivosti matky. Maloletý A. v čase odovzdania otcovi nevykazoval ani žiadne príznaky choroby. Matka vo veci starostlivosti atopického ekzému maloletého A. riadne kožu ošetruje a dbá o jeho stravu. Je pravda, že matka prvý týždeň súhlasila, aby otec strávil s maloletým A. celý víkend, nielen v zmysle neodkladného opatrenia, avšak keď otec maloletého A. vrátil, matka na ňom videla rozrušenie a trvalo dva dni, kým sa stabilizoval, preto ďalšie stretnutia prebehli v rozsahu neodkladného opatrenia. Matka aktuálne pobera rodičovský príspevok a prídavok na dieťa. Matka poukázala na fakt, že otec uzatvoril pracovnú zmluvu iba na 20 hodín týždenne. Na záver dodala, že otec svojím doterajším správaním preukázal, že nie je stabilným prvkom v živote maloletého A. a nebol by mu schopný poskytnúť vhodné výchovné prostredia. Matka navrhla, aby odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne.

9. V ďalšom podaní v odvolacom konaní matka uviedla, že navrhuje potvrdiť uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne.

10. V ďalšom podaní v odvolacom konaní otec uviedol, že keď bola matka tehotná, prišiel o prácu z dôvodu Korona krízy. Otec poprel, že by navštevoval herňu a hral automaty. Po poberaní podpory v dĺžke troch mesiacov sa otec vrátil do predchádzajúcej práce, kde bol až do októbra zamestnaný na dohodu. Otec uviedol, že nasledovne znova poberal podporu do konca novembra, avšak od decembra sa opätovne zamestnal na N. I., pričom popri práci na pumpe celé leto chodil brigádovať do predchádzajúcej práce ako čašník. Matke však nestačil ani tento príjem. Otec poprel, že by ju fyzicky napadol alebo, že by svojej matke finančne pomáhal, práve naopak, jeho rodičia pomáhali im. Rodičia matky im v žiadnom smere nepomáhali a nikdy sa o matku, ani o maloletého A. nezaujímal. Taktiež poprel, že by matka dávala maloletému A. špeciálnu stravu, nakoľko už ako šesť mesačnému mu začala kupovať trvanlivé mlieko, pretože je to lacnejšie a za ušetrené peniaze si kúpila zimnú bundu za 150 eur. Matka nevedela vôbec hospodáriť s peniazmi a vôbec sa nestarala o domácnosť, ani o maloletého A.. Otec poukázal na to, že matka pondelok písala otcovi sms, v ktorej uviedla, že maloletý A. je chorý, pričom nevie, ako matka usúdila, že je to len viróza v čase ochorenia Omikron, ktorá postihovala aj malé deti. Otec poukázal na to, že vždy sa o rodinu príkladne staral, čo môžu dosvedčiť susedia. Nikdy nemal žiadne psychické problémy, ktoré by ho nútili hrať automaty, práve matka bola tá, ktorá mala problémy. Otec uviedol, že matka mu počas tehotenstva tajila, že má epilepsiu, povedala mu to až po pôrode.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávnenou osobou - účastníkom (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d), f), g), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného

mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie uznesenia súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., III. (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

12. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúvaného uznesenia i argumenty otca predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či súd prvej inštancie správne a zákonne neodkladným opatrením rozhodol o povinnosti otca platiť výživné na maloletého v sume 100 eur mesačne a upravil styk otca s maloletým každý párný týždeň kalendárneho roka od piatka od 16.00 hod. do soboty do 16.00 hod. do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

13. Predovšetkým sa žiada konštatovať, že odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia, teda s tými dôvodmi, pre ktoré bolo podľa súdu prvej inštancie treba návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia o úprave styku a o výživnom vyhovieť. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal všetkými predpokladmi, ktoré musia byť splnené na nariadenie neodkladného opatrenia a v preskúvanom uznesení dostatočne vyložil, z akých dôvodov návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia o úprave styku a o výživnom vyhovel. Odôvodnenia preskúvaného uznesenia totiž nevykazuje žiadne logické, skutkové ani právne medzery, bolo preto i objektívne presvedčivým (ktorou presvedčivosťou tu samozrejme je nutné mať na mysli schopnosť presvedčiť kohokoľvek s výnimkou toho, kto má záujem na celkom inom výsledku konania) a odvolaciemu súdu poskytovalo možnosť sa i len obmedziť na konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch (§ 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku). Pre nutnosť vyporiadania sa aspoň stručne aj s odvolacími námietkami a pre celkovú úplnosť sa však žiada aj tu doplniť nasledovné:

14. V zmysle § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

15. V zmysle § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V ods. 2 tohto ustanovenia pod písm. a) až h) zákon demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia za podmienok ustanovených osobitným predpisom môže súd nariadiť kontrolu dodržiavania neodkladným opatrením nariadenej povinnosti technickými prostriedkami.

16. V zmysle § 329 ods. 1 veta prvá Civilného sporového poriadku súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

17. V zmysle § 329 ods. 2 Civilného sporového poriadku pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

18. V zmysle § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

19. V zmysle § 366 Civilného mimosporového poriadku neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

20. V zmysle § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

21. V zmysle § 36 ods. 1 veta prvá, druhá, štvrtá Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

22. V zmysle § 62 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

23. Neodkladné opatrenie je v zásade prípustné iba v dvoch prípadoch, a to pri potrebe bezodkladne upraviť pomery a pri obave, že exekúcia bude ohrozená. V mimosporových konaniach je umožnené súdu nariadiť neodkladné opatrenie aj v prípadoch verejného záujmu ako najširšej kategórie pokrývajúcej záujem štátu. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia môže súd rozhodnúť aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. V konaní o prejednaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia na včasné zabezpečenie neodkladnej úpravy nie je nevyhnutné vykonať dôkazy ako v konaní vo veci samej, na ich nariadenie je postačujúce, ak účastník osvedčí potrebu nevyhnutnej neodkladnej ochrany práv a právom chránených záujmov a tiež je splnená zákonná podmienka nariadenia neodkladného opatrenia, ak sa osvedčí alebo preukáže aspoň jeden z vyššie uvedených dôvodov na jeho nariadenie. Pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bolo totožný s výrokom vo veci samej.

24. Žiada sa tiež zdôrazniť, že pri nariadení neodkladného opatrenia súd nemusí a pre krátkosť času ani nemôže vykonávať dokazovanie v rovnakej forme a rozsahu ako pri rozhodovaní vo veci samej a preto súd prvej inštancie správne rozhodol na základe zistených skutočností. Účelom neodkladného opatrenia je spravidla dočasná úprava pomerov účastníkov, ktorá zásadne prichádza do úvahy v tých prípadoch, v ktorých sa má napraviť stav akútneho či akútne hroziacich zásahov do práv či oprávnených záujmov účastníka domáhajúceho sa ochrany neodkladným opatrením, teda vtedy, ak by vyčkávanie na rozhodnutie vo veci samej (rozsudkom po riadne vykonanom dokazovaní) mohlo spôsobiť také zmeny vo vzťahu k predmetu konania, či inú ujmu na právach navrhovateľa neodkladného opatrenia, pri ktorých by samotné vedenie konania vo veci samej mohlo už stratiť zmysel, alebo je tu iná závažná príčina, pre ktorú sa javí nevyhnutným pomery určitým spôsobom stabilizovať už pred konečným rozhodnutím. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je totiž určujúci aktuálny stav, resp. terajšie pomery vo vzájomných vzťahoch účastníkov.

25. Zo skutkových okolností vyplynulo, že maloletý sa narodil zo vzťahu rodičov, ktorí nie sú manželmi. Dňa 27.01.2022 podala matka návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia. Rodičia žijú oddelene od 25.01.2022, kedy matka opustila spoločnú domácnosť a maloletý zostal v starostlivosti otca. Aktuálne je maloletý v starostlivosti matky, otec sa s maloletým stretáva v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia. Otec žije v 5-izbovom rodinnom dome jeho matky, spolu s jeho rodičmi a s prastarou matkou, maloletý má v domácnosti otca vytvorené vhodné podmienky. Matka žije v rodinnom dome spolu s jej rodičmi, s bratom a s maloletým, maloletý má v domácnosti matky vytvorené vhodné podmienky. Maloletý má 18 mesiacov, je sledovaný v kožnej ambulancii z dôvodu výskytu atopického ekzému. Otec je od 01.03.2022 zamestnaný u zamestnávateľa K. P., s.r.o. ako čašník na týždenný úväzok 20 hodín s mzdovým dojednaním 646 eur mesačne. Matka je na rodičovskej dovolenke a poberá rodičovský príspevok od júna 2021 do decembra 2021 vo výške 378,10 eur mesačne. Vzťah medzi rodičmi je disharmonický, napätý a konfliktný, navzájom sa obviňujú z nedostatočnej starostlivosti o maloletého, nevedia sa dohodnúť o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému.

26. Matka sa v prejednávaní veci domáhala nariadenia neodkladného opatrenia z dôvodu, že po odchode zo spoločnej domácnosti jej otec odmietal maloletého vydať, otec sa k matke správal agresívne, fyzicky a verbálne ju napádal, nebral ohľad na zdravotný stav a psychický vývin maloletého, nie je schopný poskytovať maloletému celodennú starostlivosť. Otec s nariadením neodkladného opatrenia v časti úpravy styku a v časti výživného nesúhlasil dôvodiac, že sa o maloletého vie riadne postarať, aktívne sa zaujíma o jeho zdravotný stav, v mieste bydliska prerobil svoju izbu a prispôbil ju potrebám maloletého a čo sa týka jeho pracovného zaradenia predložil pracovnú zmluvu na výkon práce čašníka s mzdovým dojednaním 646 eur brutto.

27. Už právoplatnými výrokmi I., IV. uznesenia súdu prvej inštancie (§ 367 ods. 2 veta prvá Civilného sporového poriadku) bolo rozhodnuté neodkladným opatrením o dočasnom zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky a o zastupovaní maloletého a správe jeho vecí oboma rodičmi do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Predovšetkým odvolací súd poukazuje na to, že medzi rodičmi maloletého nie je možný konsenzus ohľadne úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, ktorý by bol v záujme maloletého. Keďže vzťah medzi nimi je narušený, nie sú schopní sa dohodnúť o výžive a o styku, kým vo veci nerozhodne súd prvej inštancie vo veci samej, je tu osvedčená potreba bezodkladne upraviť pomery účastníkov najmä s ohľadom na záujem maloletého. Z obsahu spisu je zrejmé, že rodičia spolu nežijú, ktorú skutočnosť nespochybnil ani jeden z rodičov, doposiaľ nedošlo medzi nimi k žiadnej dohode (a ani nebolo rozhodnuté súdom) o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, aktuálne maloletý žije v spoločnej domácnosti s matkou, neodkladným opatrením bol maloletý dočasne zverený do osobnej starostlivosti matky. Rodičia sa nevyjadrili k dobrovoľnému plneniu vyživovacej povinnosti otca k maloletému, matka v doplnení návrhu uvádzala mesačné výdavky na maloletého spolu v sume 250 eur, obaja rodičia sa zhodli na zvýšených výdavkoch na maloletého v dôsledku kožného ochorenia.

28. Pokiaľ ide o otázku úpravy styku otca s maloletým neodkladným opatrením, odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia.

29. K uvedenému považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona. Rodičovské práva a povinnosti patria obidvom rodičom. Predpokladá sa, že rodičia svoje deti vychovávajú v zásade na základe vzájomnej dohody a v záujme maloletých detí. Zákon zasahuje do úpravy styku s maloletým dieťaťom len v špecifických, neštandardných situáciách s tým, že uprednostňuje dohodu o úprave styku s maloletým dieťaťom a rozhodovanie súdu prichádza do úvahy až po zistení, že takáto dohoda nie je možná. Pri rozhodovaní o styku je dôležité zvážiť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa, ako je najmä jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim, školské a mimoškolské aktivity, ako aj okolnosti na strane rodičov, ako je najmä ich vzájomný vzťah, časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča, časová odlúčenosť, citová naviazanosť. Hlavným účelom styku je, aby zostal zachovaný vzťah maloletého dieťaťa a rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, keď napriek nezhodám medzi rodičmi je základným právom dieťaťa, aby malo kontakt s obidvoma rodičmi. Zároveň je však úlohou oboch rodičov, aby svoje nezhody a konflikty v žiadnom prípade neprenášali na maloleté dieťa, na ktoré uvedená situácia pôsobí nepriaznivo. Právna úprava styku rodičov s ich maloletými deťmi nevedie k obmedzeniu práv rodičov, ale práve naopak, prostredníctvom tejto úpravy sa prispieva k ich garancii. Keďže právo na styk je nespochybniteľným právom maloletého, ako aj jeho otca, je nutné hľadať riešenie úpravy styku tak, aby bolo v čo najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

30. Tu odvolací súd musí prisvedčiť tomu, že spôsob úpravy styku vyplývajúci z napadnutého uznesenia je možné považovať za primeraný potrebe dočasnej úpravy pomerov, a to i vzhľadom na potrebu dochádzky otca do zamestnania, vzdialenosť bydliska matky s maloletým od miesta bydliska otca a vek maloletého. V rámci rozhodovania o úprave styku neodkladným opatrením (za stavu, že rodičia sa nevedia dohodnúť o rozsahu styku otca s maloletým) je potrebné zdôrazniť, že sa jedná len o dočasnú úpravu styku do skončenia konania vo veci samej. Maloletý je v útľom veku, má 18 mesiacov, otec má vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečenie starostlivosti o maloletého po dobu trvania styku. Preto i odvolací súd považoval za žiadúce, aby bol styk otca s maloletým upravený v rozsahu tak, ako rozhodol súd prvej inštancie, aby bolo umožnené utužovanie vzájomných citových väzieb medzi otcom a maloletým, o ktorých intenzite nemá odvolací súd žiadne pochybnosti. Takáto úprava je primeraná zvlášť s prihliadnutím na vek maloletého i k tomu, aby tento nebol odlučovaný od rodiča, s ktorým fakticky nežije. Naďalej však majú rodičia zachované právo vzájomnej dohody o styku.

31. S odvolacími námietkami otca k rozsahu jeho styku s maloletým (požadujúcim širší rozsah od úpravy uznesením súdom prvej inštancie) sa odvolací súd nestotožňuje. Tu je nevyhnutné opätovne zdôrazniť nízky vek maloletého a poukázať, že maloletý bol doposiaľ v celodennej starostlivosti matky, ktorá matka je na rodičovskej dovolenke. Odvolací súd zdôrazňuje, že sa jedná len o dočasnú úpravu styku otca

s maloletým v nevyhnutnom rozsahu, pričom o konečnej úprave styku otca s maloletým (prípadne i v širšom rozsahu) bude možné rozhodnúť až po vykonaní riadneho dokazovania v konaní vo veci samej. Preto i odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie nepovažuje za prijateľné, aby v tomto štádiu a hlavne bez vykonania riadneho dokazovania vo veci samej bol styk otca s maloletým upravený v rozsahu, ako otec požaduje v odvolaní.

32. Rozpad spolužitia rodičov maloletého dieťaťa zužuje reálne možnosti výkonu rodičovských práv rodiča, ktorému dieťa nie je zverené do starostlivosti. To však nemá taký dosah, rozsah a charakter, ktorý by bolo možné označiť ako obmedzovanie rodičovských práv, naopak, ak sa rodičovi upravuje styk s maloletým dieťaťom, je to výrazom realizácie jeho rodičovských práv. Tu je i podľa názoru Ústavného súdu zachovaná požiadavka upravená v Článku 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého práva rodičov možno obmedziť len rozhodnutím súdu na základe zákona (pozri nález Ústavného súdu SR z 6. júna 2006, sp. zn. PL. ÚS 26/2005).

33. Ďalej odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade boli tiež naplnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia na uloženie povinnosti otcovi platiť na maloletého výživné, keďže maloletý bol dočasne zverený do osobnej starostlivosti matky do skončenia konania vo veci samej. Odvolací súd preto považoval za dôvodné, aby bola otcovi uložená povinnosť dočasne platiť na maloletého výživné v nevyhnutnej miere. V konaní doposiaľ neboli komplexne preukazované možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov. Súd prvej inštancie i odvolací súd mal k dispozícii len vyjadrenia rodičov, keď otec sa vyjadril, že je zamestnaný od 01.03.2022 s mesačným príjmom 646 eur brutto, matka sa vyjadrila, že poberá rodičovský príspevok vo výške 378 eur mesačne, obaja rodičia žijú u svojich rodičov, ktorým zatiaľ neprispievajú na bývanie. V záujme maloletého nie je, aby si každý s rodičov predstavoval zabezpečovanie jeho výživy inak a aby si plnili výživu dieťaťa podľa svojich predstáv. Pokiaľ je maloletý v osobnej starostlivosti matky, je otec povinný prispievať na jeho výživu výživným. Za tejto situácie potom odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie považoval za dôvodné výživné v nevyhnutnej miere vo výške 100 eur mesačne. Takto dočasne určené výživné spolu s prídavkami na dieťa a primeraným výživným zo strany matky, ktorá matka zabezpečuje celodennú starostlivosť o maloletého, umožní uspokojiť aspoň základné potreby maloletého. Žiada sa tiež zdôrazniť, že pri nariadení neodkladného opatrenia súd nemusí a pre krátkosť času ani nemôže vykonávať dokazovanie v rovnakej forme a rozsahu ako pri rozhodovaní vo veci samej. V konaní vo veci samej bude vykonané riadne dokazovanie, v rámci ktorého budú zistené osobné, majetkové, zárobkové pomery na strane rodičov, budú náležite zistené všetky rozhodujúce skutočnosti a súd bude môcť vo veci meritórne rozhodnúť o výške výživného, sledujúc pritom primárne záujem maloletého dieťaťa.

34. Pri riadení sa všetkými už opísanými úvahami odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia v napadnutom výroku II. o styku a v napadnutom výroku III. o výživnom s použitím ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku potvrdil.

35. Odvolací súd opakovane vyslovene prizvukuje, že pri výkone rodičovských práv a povinností sú rodičia v prvom rade povinní chrániť záujmy svojho maloletého dieťaťa (§ 28 ods. 2 druhá veta Zákona o rodine), pričom akékoľvek konfrontačné správanie rodičov rovnako nie je na prospech maloletého dieťaťa, a preto dôrazne apeluje predovšetkým na jeho rodičov, aby nadradili záujmy a prospech svojho maloletého dieťaťa nad vlastné záujmy a negatívne postoje voči druhému rodičovi. Preto odvolací súd tiež apeluje na obidvoch rodičov, aby vzájomnou komunikáciou a súčinnosťou prispeli k riešeniu situácie v rodine a svojmu maloletému dieťaťu vytvorili pokojné, harmonické a láskyplné prostredie pre jeho zdravý psychický a fyzický vývin.

36. O prípadnej náhrade trov tohto odvolacieho konania bude rozhodnuté v rozhodnutí, ktorým sa bude končiť konanie vo veci samej (§ 52 až § 58 Civilného mimosporového poriadku).

37. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je dovolanie prípustné (§ 421 ods. 2 Civilného sporového poriadku).